Kuljetuksia pitää yhdistää, että saadaan työpaikat säilymään. **TOIMITUSJOHTAJA HEIKKI MALINEN, POSTI**

Posti kuljettaa – jos sen annetaan kuljettaa

Maaseudulla postinkantaja voi muuttua monipuoliseksi palveluammattilaiseksi, jos niin halutaan. Sen toteutuminen ei vain ole yksin Postin käsissä.

KARI SALONEN

Posti kuljettaa ruokaa kouluille ja päiväkodeille Porvoossa. Andres Arre lastaa kuormaa.

Postin toimitusjohtaja **Heikki Malinen** uskaltaa varovasti hymyillä. Postin alkuvuoden tulos parani, vaikka kaikki jakelukäyrät paketteja lukuun ottamatta kulkevat edelleen alas.

Toinen myönteinen kokemus liittyy nimenmuutokseen. Kun Posti palasi Itellan tieltä juurilleen vuodenvaihteessa, suomalaisten palaute on ilahduttanut rakennemuutoksen keskellä kamppailevan yhtiön väkeä.

”Haluamme jakaa lehtiä, paketteja ja muutakin kuljetettavaa koko maassa. Logistiikka ja kuljettaminen ovat sitä, minkä me osaamme”, Malinen painottaa.

Jotta tavoite onnistuisi, yhtiön pitäisi kyetä lähivuosina samaan aikaan ”sekä kaasuttamaan että jarruttamaan”.

Jarruttaminen on yhtä kuin henkilöstön, kuljetuskaluston ja rakennuskannan sopeuttaminen lähetysten putoamiseen.

Kirjeiden ja lehtien määrän ennakoidaan vähentyvän noin 10 prosenttia vuodessa. Nykyinen postimäärä puolittuisi siten ennen vuotta 2020.

Kun asiointi siirtyy verkkoon ja digitalisointi muuttaa palveluita, jäljellä olevilta postilaisilta vaaditaan uuden oppimista ja yhtiöltä investointeja. Tästä Malinen puhuu kiihdyttämisenä.

Maaliskuun lopussa yhtiössä työskenteli noin 1 600 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Lisäksi noin tuhat henkeä on alkuvuoden aikana hakenut ohjelmaan, joka tarjoaa taloudellista tukea sekä valmennusta uuden työpaikan hakuun tai yrittäjyyteen. Kaikkia ei voitu edes ottaa mukaan.

Postilaki tulevan hallituksen listalle

Ihmisiä ja kuljetuskalustoa ei voida höylätä määrättömiin. Malinen muistuttaakin, että maaseudun palveluita ei ratkota pelkästään supistamalla Postin rakennetta.

”Jos samalla kulmalla kolme eri yhtiötä jakelee eri aikaan samana päivänä jotain, se tulee liian kalliiksi kaikille. Kuljetuksia pitää yhdistää, että saadaan työpaikat säilymään.”

Posti on hakeutunut aktiivisesti yhteistyöhön kuntien kanssa. Se kuljettaa aterioita suurkeittiöiltä kouluille, päiväkodeille ja palvelutaloihin ja joissain kunnissa lisäksi ruuanjakelua kotipalvelun asiakkaille, joista suuri osa on vanhuksia.

Postin tilanteessa on vähän valonpilkkuja. Siksi Heikki Malista ilahduttaa kuluttajien palaute nimen palauttamisesta Postiksi.

Laajennus tiukkaan kilpailtuihin koti- ja hoivapalveluihin ei ole kuulemma kultakaivos, mutta kunnissa on samanaikainen tarve järjestää palveluja uudella tavalla.

Edessä on silti myös postilain päivitys. Siihen, mitä tehdä yleispalveluvelvoitteelle, Malinen ei ota suoraan kantaa. Se on valtio-omistajan eli eduskunnan tehtävä.

”Lähtökohtana pitää olla, että voimme toimia ilman, että mennään veronmaksajien kukkaroille. Niille rahoille on näinä aikoina muutakin käyttöä”, Malinen muistuttaa.

”Yleispalveluvelvoite eli postin jakelu joka arkipäivä joka kotiin maksaa meille Etlan tekemän arvion mukaan 80 miljoonaa euroa.”

Jotain kertoo, että summa on kutakuinkin sama kuin tuorein, tammikuussa aloitettu tehostamisohjelma.

Viiden sijaan seitsemän tai muutama

Uusia keinoja kustannusten säästöön on testattu. Posti kantoi viime syksynä kirjepostin koteihin viiden sijaan neljänä päivänä viikossa. Kokeilussa olivat mukana Leppävirta, Varkaus, Porvoo, Riihimäki ja yksi alue niin Vantaalta kuin Espoosta.

Se meni paremmin kuin odotettiin. Jopa neljä viidestä piti järjestelyä toimivana, Malinen tulkitsee kertynyttä palautetta.

Suomalaiset ovat hänen mukaansa tiedostaneet aika hyvin, että perinteinen postiliikenne on murroksessa.

”Se, mikä toimii yhden tuotteen jakeluun, ei toimi toiseen. Paketit ja sanomalehdet pitää voida kuljettaa joka päivä, toisessa laidassa on aikakauslehti, joille riittää jokunen päivä viikossa.”

Kirjeliikenne ja laskutus ovat siirtyneet yhä enemmän sähköisiksi.

”Aika moni sanoo nykyisin, että se muutama päivä riittää kirjeillekin”, toteaa Malinen.

Muutosesityksen kirjepostin jakeluun ovat tähän asti torjuneet niin hallintoneuvoston puheenjohtaja **Mauri Pekkarinen** (kesk.) kuin liikenne- ja omistajaohjausministeritkin.

KAIJALEENA RUNSTEN

POSTI GROUP OYJ

Lähetykset vähenevät

Perinteinen postinjakelu on murroksessa: Postin jakelumäärät ovat vähentyneet viime vuosikymmeneltä alkaen.

Tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä osoitteelliset kirjelähetykset vähenivät 6 prosenttia (viime vuonna samaan aikaan 10 prosenttia).

Lehtien levikit ovat myös yleisesti laskussa: sanomalehtien jakelu väheni peräti 31 (8) ja aikakauslehtienkin 10 (10) prosenttia.

Sanomalehtien varhaiskannossa Postin markkinaosuus on yhtiön mukaan hieman alle puolet.

Pakettiliikenne sen sijaan jatkoi kasvuaan 5 prosentilla (viime vuonna +1 prosenttia).

Vuodenvaihteessa Itellasta Posti Group Oyj:ksi vaihtaneen yhtiön liikevaihto oli viime vuonna 1 858 miljoonaa euroa.

Tammi-maaliskuussa liikevaihto putosi 7,3 prosenttia viime vuoden vastaavasta mutta oikaistu liiketulos nousi 4,7 prosenttiin (3,7 prosenttia).

Sen liiketoimintaan kuuluvat postipalvelut, paketti- ja logistiikkapalvelut, Itella Venäjä ja sähköisiin palveluihin erikoistunut OpusCapita.

Postin määrä 2012–2015

Kpl-määrä indeksi 12/2012 = 100, 12 kuukauden liukuva summa

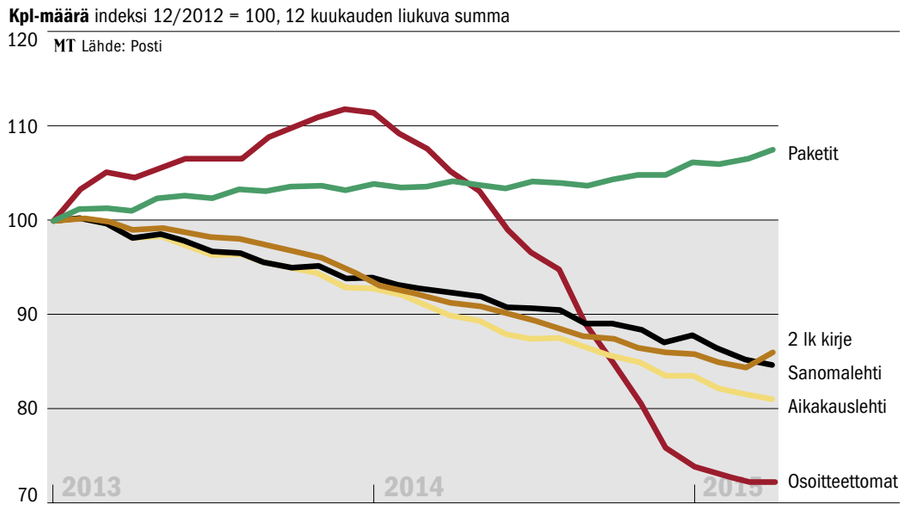

Porvoossa Posti toimittaa ruuat ajallaan

PORVOO (MT)

Porvoon kaupungilla oltiin aluksi epäileviä, mutta epäilyt ovat käytännössä hälventyneet, kun yhteistyö Postin kanssa on sujunut hyvin, kertoo Porvoon tilapalvelujen toimitusjohtaja **Annika Malms-Tepponen**.

Porvoon tilapalvelut on kaupungin omistama liikelaitos, joka huolehtii muun muassa ruokapalvelujen tuottamisesta ja niiden toimittamisesta.

Ateriat kouluille, päiväkodeille ja myös kotipalvelulle valmistetaan seitsemässä aluekeittiössä, mistä ne jaetaan edelleen 60 jakelukeittiölle tai suoraan kotipalvelun asiakkaille.

Posti voitti vuonna 2012 kilpailutuksen, joka koski noin puolta kuljetuksista aluekeittiöiltä koulujen ja päiväkotien keittiöihin.

Viime vuonna Posti voitti myös kilpailutuksen kotipalvelun ateriakuljetuksista. Niistä Postin hoitoon siirtyi noin kaksi kolmannesta eli parisataa ateriaa vuorokaudessa.

Benjamin Bärlund vie ruokaa Porvooseen Kartanoorityn päiväkotiin.

Työllistää paikallisia

Aiemmin kuljetuksista olivat huolehtineet paikalliset yritykset. Malms-Tepposen mukaan suurinta huolta kannettiin sen vuoksi paikallisuuden katoamisesta ja siitä, kuinka Postin tapainen suuri laitos pystyy hoitamaan asiakaspalvelun.

”Posti eli silloinen Itella nähtiin ennen kaikkea pakettien ja kirjeiden jakelijana. Meillä pelättiin, että kuljetuksista sovitaan vain kasvottomien palvelukanavien kautta”, hän kertoo kilpailutuksen aikaisia ennakkokäsityksiä.

Yhteistyö on kuitenkin sujunut hyvin ja käytännön palvelusta vastaavat ihmiset tapaavat säännöllisesti, mikä on lisännyt luottamusta.

”Kun ajatellaan paikallisuutta, niin ihan porvoolaisia ihmisiähän ne Postin työntekijätkin ovat”, Malms-Tepponen sanoo.

Lisäksi Posti käyttää myös jonkin verran paikallisia alihankkijoita.

Porvoossa on kaupunkialueiden lisäksi useita kyliä. Kotipalvelun ateriatoimituksissa haasteena on ollut määritellä kuljettajille tarkasti osoitteet, joissa vanhukset asuvat.

”Ohjeeksi ei enää välttämättä riitä se, että punaisen ladon kohdalta käännytään”, Malms-Tepponen toteaa.

Postin vahvuutena hän pitää sitä, että aikataulullisesti haastavat lämpimän ruuan kuljetukset ovat kaikkiin jakelukeittiöihin hoituneet hyvin. ”Toimitusten aikataulu on niissä tosi kapea.”

Porvoossa selvitetään ruuanvalmistuksen keskittämistä yhteen isoon keskuskeittiöön, mikä antaisi kuljetusten järjestelyyn enemmän liikkumavaraa.

Ruokakyytejä 80 kunnassa

Ruokakuljetusten yhteistyö on laajentunut Postin ja kuntien välillä parinkymmenen vuoden aikana. Nykyisin Posti kuljettaa vuosittain yli 2,5 miljoonaa ateriaa 80 kunnassa.

Raja kulkee yhtiön toimitusjohtaja **Heikki Malisen** mukaan siinä, mitä koulutusta laki mihinkin työhön edellyttää. Postin työntekijä ei korvaa hoiva-ammattilaista, mutta hän voi silti hoitaa monta muuta arkista askaretta vanhuksen luona käydessään.

Asiaa voidaan myös tarkastella kokonaishyötyjen näkökulmasta. ”Jos joku on saanut hoiva-alan koulutuksen, tärkeintä kai on, että hän tekee ennen kaikkea hoitotyötä?” Malinen tuumii.

Posti onkin aloittanut Espoossa kokeilun ikääntyneiden kotiapupalveluista yhdessä Diakonissalaitos Hoivan kanssa.

KAIJALEENA RUNSTEN

Postin ateriakuljetukset

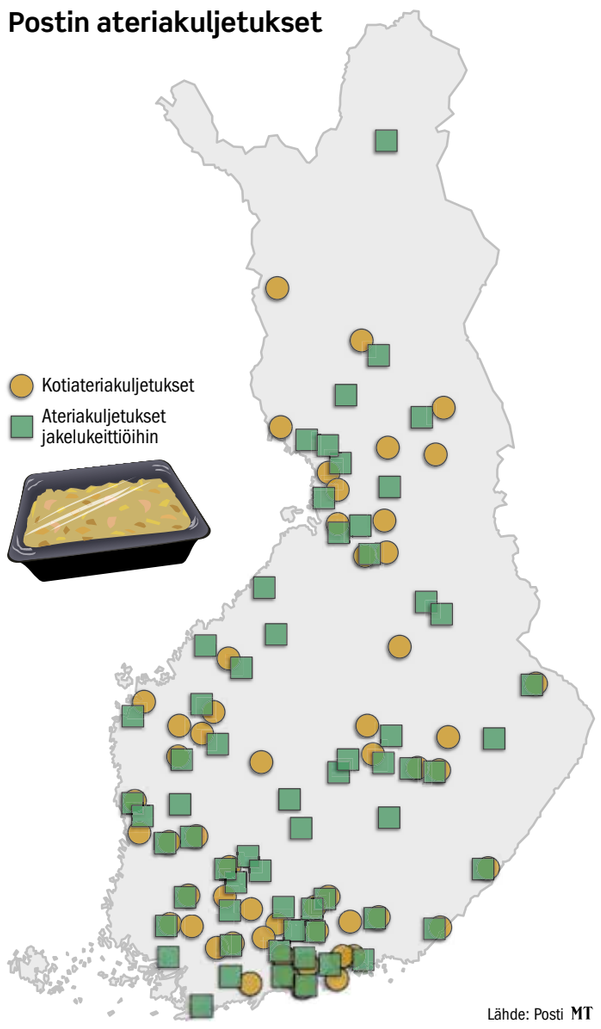

Asioinnista neljä viidesosaa liittyy paketteihin

Postin on onnistunut lisätä toimipisteidensä määrää viime vuosina. Alimmillaan postin palveluita oli tarjolla tuhannessa paikassa, mutta nyt niitä on reilu 1 400, ja tavoite on nostaa määrä tämän ja ensi vuoden aikana 1 500:een.

Kun ihmiset ostavat tuotteita verkkokaupasta, pakettiliikenne lisääntyy. Postin palvelupisteiden asioinnista neljä viidesosaa liittyy nykyisin paketteihin.

Osa uusista on automaatteja, osa asiamiesten hoitamia. Sen sijaan postin omien toimipaikkojen määrä laskee entisestään.

Posti- ja logistiikkaunioni (PAU) vaati toissa viikolla työtaistelun aloittamista, koska sen mielestä myymälöiden 400 työntekijän mukana katoavat sekä asiakaspalvelu että ammattitaito.

Posti Groupin toimitusjohtaja **Heikki Malinen** perustelee muutoksia laajan kyselyn tuloksilla: Ihmiset haluavat noutaa pakettinsa läheltä omaa asiointireittiä ja tärkeää on pitkä aukiolo.

Postin omat myymälät eivät kykene niihin vastaamaan parhaalla tavalla, Malinen sanoo.

KAIJALEENA RUNSTEN